

Arbeidstidsutvalget
Sendt på e-post til:
arbeidstidsutvalget@asd.dep.no

Dato: 13.03.2015

Arbeidstid og arbeidstidsregulering i petroleumssektoren – tilbakemelding fra Norsk olje og gass

Det vises til brev fra Arbeidstidsutvalget av 30. januar 2015 med utsatt svarfrist til 13. mars.

1. Innledning

Norsk olje og gass er en interesse- og arbeidsgiverorganisasjon for oljeselskaper og leverandørbedrifter knyttet til utforskning og produksjon av olje og gass på norsk kontinentalsokkel. Norsk olje og gass er en landsforening tilsluttet NHO og har 115 medlemsbedrifter som til sammen sysselsetter ca 39 000 arbeidstakere innen utforskning og produksjon av olje og gass.

Norsk olje og gass vil nedenfor redegjøre for vår oppfatning av problemstillingene som er tatt opp av Arbeidstidsutvalget. Problemstillingene er komplekse og avviker fra arbeidstidsreguleringen på land. Dersom Arbeidstidsutvalget ønsker det kan Norsk olje og gass gjerne i møte redegjøre nærmere for de ulike problemstillingene.

2. Tariffavtalene Norsk olje og gass er part i

Norsk olje og gass er part i følgende landsdekkende tariffavtaler:

Med LO/Industri Energi:	Med YS/SAFE:	Med YS/Parat:	Med Lederne:
Nr. 123 Sokkelavtalen Forpleining Nr. 124 Landbaseavtalen Nr. 125 Sokkelavtalen Boring Nr. 129 Sokkelavtalen Operatørbedrifter Nr. 130 Bransjeavtalen Nr. 357 Oljeserviceavtalen	Nr. 284 Sokkelavtalen Nr. 526 Brønnserviceavtalen	Nr. 516 Seismikkavtalen	Nr. 271 Sokkelavtalen
Med YS/SAFE/PARAT/NEGOTIA – NHO/Norsk olje og gass/Norsk industri:			
Nr. 224 Oljeoverenskomsten			

Avtalene 123, 125, 129, 284 og 271 er identiske og blir i det følgende omtalt som sokkelavtalene. Avtale 357 og 526 er også parallelle og omtales som oljeserviceavtalene. Disse avtalene, sammen med seismikkavtalen gjelder fast arbeid offshore. Avtalenes virkeområde, avtalebakgrunn og utdrag av arbeidstidsbestemmelsene er tatt inn i vedlegg 1.

3. Rammeforskriftens særregler for arbeidstid etter arbeidsmiljøloven

Rammeforskriften §§ 37 – 44 gir særregler for arbeidstid på sokkelen.

Særreglene har sin historie tilbake til Halden utvalgets innstilling NOU 1976:40. Utvalget konkluderte med at:

«hva angår arbeidsmiljølovens kap. X, finner utvalget at arbeids- og fritidsforholdene er så særegne for dem som arbeider på produksjonsplattformer at det bør fastsettes særregler.»

Utvalget foreslo på s 23 at:

kap X om arbeidstid unntas for virksomhet på faste produksjonsinstallasjoner under forutsetning av at arbeids- og fritidsordningen fastsettes ved tariffavtale innenfor følgende rammer:

- a) Den alminnelige arbeidstid må ikke overstige 12 timer i døgnet og 36 timer pr. uke i gjennomsnitt over en periode på høyst 1 år.*
- b) Arbeidsperioden må ikke overskride 16 døgn i sammenheng dog slik at arbeidstakerne med bopel i utlandet med samtykke fra vedkommende tilsynsmyndighet kan ha en arbeidsperiode på opp til 32 døgn i sammenheng.*
- c) Fritidsperioden mellom to arbeidsøkter må være minst 8 timer i sammenheng.*
- d) Hvilepausen må være minst ½ time når arbeidstiden er minst 8 timer og minst 1 time når arbeidstiden er 12 timer.*

Halden utvalgets anbefalinger ble iverksatt gjennom midlertidige forskrifter fastsatt ved kgl. res. av 24. juni 1977. Særreglene er videreført i en rekke forskrifter¹.

Rammeforskriftens arbeidstidsbestemmelser slik de lyder i dag kom inn i Kronprinsreg.res. 26. juni 2009. Bakgrunnen for endringen var en tilpasning til EUs arbeidstidsdirektiv², og et ønske om å regulere nattarbeid.

Når det gjelder bestemmelser om den alminnelige arbeidstiden, arbeidsfrie perioder, pauser, overtid, og oppholdsperioder er de en videreføring basert på det forslaget Halden utvalget la frem.

¹ Forskrift om arbeidervern og arbeidsmiljø mv. fastsatt ved kgl.res. av 1. juni 1979 (Endret ved kgl.res av 13. september 1985.) Forskrift om arbeidervern og arbeidsmiljø i petroleumsvirksomhet fastsatt ved kgl. res av 27. november 1992. ('92-resolusjonen). Rammeforskriften (for petroleumsvirksomheten) fastsatt ved kgl.res. 31. august 2001 (endret ved Kronprinsreg.res. 26. juni 2009) Någjeldende rammeforskrift fastsatt ved kgl.res. 12. februar 2010. '92 resolusjonen var en oppfølging av Bull utvalget, NOU 1989:15, og utvidet arbeidsmiljøloven til å omfatte flyttbare innretninger og bemannede undervannsoperasjoner.

² Det kan reises spørsmål om EUs arbeidstidsdirektiv kommer til anvendelse på norsk kontinentalsokkel. Se [Meld. St. 5 \(2012–2013\) kap. 5](#).

Den alminnelige arbeidstiden

Bestemmelsen om at den alminnelige arbeidstiden ikke skal overstige tolv timer i døgnet og 36 timer i uken i gjennomsnitt i løpet av en periode på høyst ett år i rammeforskriften § 37 andre ledd, er en ordrett videreføring av Halden utvalgets innstilling.

Det kom tidlig opp spørsmål om maksimalt tillatt årlig arbeidstid på sokkelen. Den gang Kommunal- og arbeidsdepartementet ga klare fortolkningsuttalelser om at den årlige arbeidstiden på sokkelen var 1733 timer etter fradrag for 4 uker ferie. Forskriften nevner ikke uttrykkelig et timetall på 1733 timer³, men tallet ble nevnt i veiledningen til '79 resolusjonen § 9.

Fordi skiftplaner i tariffavtalene den gang var basert på en årlig arbeidstid på 1752 timer la departementet til grunn at en kan tillate skiftplaner som et enkelt år kan overskride 1733 timer.

Operatørfagforeningenes Samarbeidsutvalg (OFS) hadde et uttalt mål å redusere arbeidstiden på sokkel og mente at ingen skiftordninger kunne overskride 1733 timer i året. De reiste sak for arbeidsretten, ARD-1982-56, og de alminnelige domstoler. I Rt. 1988 s 1096 fastslår Høyesterett at den årlige arbeidstid skal beregnes ut fra et gjennomsnittlig timetall for hele året (52,14 uker) dvs. 1877 timer. Ferietiden skulle altså ikke komme til fradrag slik Kommunal- og arbeidsdepartementet hadde lagt til grunn i sine tolkningsuttalelser tidlig på 80-tallet.

Etter dommen har det vært ro om hva som er lovlig arbeidstid på sokkelen. Den maksimale samlede arbeidstid etter rammeforskriften utgjør 1877 timer + 300 timer overtid jf. § 41 = 2177 timer, men hvilepauser inngår i arbeidstiden jf. § 40.

Oppholdsperioder

Rammeforskriften § 42 bestemmer at oppholdsperioden ikke skal overskride 14 døgn, men kan utvides i noen tilfeller. Rammeforskriften § 6 bokstav j) definerer en oppholdsperiode slik:

Med oppholdsperiode som nevnt i denne forskriften kapittel VI, menes det tidsrommet en arbeidstaker oppholder seg i sammenheng på innretninger eller fartøy som omfattes av denne forskriften.

En oppholdsperiode omfatter både daglig fritid, jf. § 39 andre ledd, og arbeidstid.

Arbeidstidsordninger

Rammeforskriften har ingen bestemmelser om oppholdsperiodens inndeling i året, dvs. fordeling av oppholdsperioder og friperioder på land. (Skiftplaner/rotasjonsordninger). Rammeforskriften åpner opp for at en i perioder kan arbeide mer intensivt enn andre, bla for å ivareta sesongsvingninger. For å sikre tilstrekkelig hvileperioder på land mellom oppholdsperioder er det i rammeforskriften § 39, tredje ledd inntatt en bestemmelse om at:

---

³ Timetallet ble regnet ut slik. Uker pr år (365:7) = 52,14, som etter fradrag for 4 uker ferie utgjør 48,14 arbeidsuker. 48,14 arbeidsuker x 36 = 1733 timer.

Den arbeidsfrie perioden mellom to oppholdsperioder skal ha en sammenhengende varighet på minst en tredel av den sist avsluttede oppholdsperioden.

Denne regelen er gjerne omtalt som 1/3 regelen.

4. Arbeidstidsreguleringen i tariffavtalene

4.1 Arbeidstidens lengde

Arbeidstids lengde er lik i alle våre tariffavtaler som er underlagt arbeidsmiljøloven og rammeforskriften. Bestemmelsen i tariffavtalen følger samme mønster som rammeforskriften.

I oppgjøret i 1986 ble LO/NHO enig om nedsettelse av arbeidstiden i industrien med virkning fra 1.1.1987. Det ble også fremmet krav om at arbeidstiden skulle reduseres til 33,5 timer per uke av NOPEF og OFS. Tariffoppgjøret ble dette året fastsatt av Rikslønnsnemnda⁴ etter tvungen lønnsnemnd. Tariffavtalens bestemmelse om alminnelig arbeidstid ble endret til:

Den alminnelige arbeidstiden skal ikke overstige 12 timer i døgnet og 33,6 timer i uken i gjennomsnitt i løpet av en periode på høyst ett år.

4.2 Gjennomsnittsberegning og årlig arbeidstid

Både regelverk og tariffavtalene legger til grunn at det skal foretas en gjennomsnittsberegning av arbeidstiden.

Fastsettelse av årstimetallet i tariffavtalene bygger på Kommunal- og arbeidsdepartementets uttalelser fra tidlig 80-tallet, hvor de feilaktig⁵ la til grunn at ferie skulle trekkes ved beregning av årstimetallet.⁶

Ved innføringen av Grodagen i 1981 ble årstimetallet i tariffavtalen redusert fra 1733 til 1727 timer (36 timer x 47,98 uker).

I forbindelse med nedsettelsen av arbeidstiden i 1987 ble partene enig om at årstimetallet skulle være 1612 timer per år (33,6 x 47,98).

Årstimetallet ble redusert til dagens beregning på 1582 i forbindelse med innføringen av den femte ferieuken i 2000. Kravet fra LO i forbindelse med nedsettelsen av ferien var 7,5 timer x 4 dager som gir 30 timer ferie.

Når det gjelder den 6. ferieuken for arbeidstakere over 60 år kommer ikke denne til fratregg i årstimetallet.

---

⁴ Se [Rikslønnsnemndas kjennelser i sakene 2.3.4.5.6.7/1986](#)

⁵ Rt. 1988 s 1086

⁶ Bindingen i tariffavtalen mot Kommunal- og arbeidsdepartementets uttalelser er beskrevet i arbeidsrettens dom ARD-1982-56.

4.3 Arbeidstidsordninger

a. Sokkelavtalene

I starten av norsk offshorevirksomhet var det ulike arbeidstidsordninger som gjaldt i bedriftene og disse varierte fra installasjon til installasjon. Felles for disse ordningene var at arbeidstiden var fordelt slik at man hadde 2,5 personer per stilling offshore. Oppholdsperioder var alt fra 8 dager og opp til 32 dager og årstimeverk var 1752 timer.

Allerede i 1980 var kravet til OFS at arbeidstidsordningen skulle innebære at hver stilling offshore skulle dekkes av tre personer. Kravet var at arbeidstidsordningen skulle være 12-24,12-24.⁷

Fra 1982 ble arbeidstidsordningen 2-3 mer vanlig noe som medfører et årstimeverk på 1752. Årstimeverket var imidlertid avtalt til 1733 timer per år i samsvar med myndighetenes uttalelse.

Det ble avtalt mellom partene at differansen mellom 1752 og 1733 skulle kompenseres med 2 timer betalt overtid hver måned. Ved innføringen av Grodagen ble det kompensert med 3 timer hver måned.

Arbeidstidsnedsettelsen med virkning fra 1.1.1987 medførte at endring i arbeidstidsordningene. Det ble da innført arbeidstidsordningen 2-3, 2-4 som gir 1593 timer. Det manglet da 19 timer i forhold til årstimeverket på 1612 timer. De ansatte ble trukket i lønn for disse timene.

Ved innføringen av den femte ferieuken i 2000 ble årstimeverket redusert med ytterligere 30 timer til dagens årstimeverk på 1582 timer. I forhold til arbeidstidsordningen 2-3, 2-4 ble det arbeidet 11 timer for mye i forhold til årstimeverket som ble kompensert med overtid.

Arbeidstidsordningen 2-3, 2-4 medfører at man trenger 2,75 personer per stilling offshore. Denne arbeidstidsordningen ligger fremdeles som utgangspunktet i tariffavtalen.

I 2002 ble det åpnet for at lokale parter på bedriften kunne velge å benytte seg av arbeidstidsordningen 2-4 som innebærer 3 personer per stilling offshore, og OFS fikk innfridd sitt krav fra 1980. Ordningen har blitt innført lokalt i alle bedrifter som følger sokkelavtalene. Arbeidstidsordningen 2-4 gir 1460 timer per år, differansen til 1582 blir løst ved lønnsreduksjon på 7,71 % som er tilsvarende nedgangen i arbeidstiden, altså deltidsarbeid.

---

⁷ Se [Rikslønnsnemdas kjennelse sak 4/1980](#) del 1 s 9 flg.

b. Arbeidstidsordningene i Oljeserviceavtalene

Oljeserviceavtalen omfatter ulike typer aktiviteter og mange oppdrag er preget av kort og sporadisk varighet. Den daglige aktiviteten med å få oljen opp fra brønnen ivaretas av operatørselskapene, mens mer spesialiserte oppdrag blir utført av oljeserviceselskapene. Både oppholdsperiodens lengde og arbeidssted kan variere fra oppdrag til oppdrag og har medført at partene har avtalt ulike arbeidstidsordninger. Det påligger arbeidsgiver å utnytte arbeidskraften innenfor den tiden den ansatte står til disposisjon for arbeidsgiver og det er en stor utfordring for oljeserviceselskapene å få utnytte sine ansatte fullt ut.

Skiftplaner

For noen arbeidstakergrupper er det mulig for arbeidsgiver å planlegge arbeidet på en slik måte at faste skiftplaner kan benyttes. Faste skiftplaner følger da i hovedsak samme mønster som innenfor sokkelavtaleområdet.

Disponibelordning

For oppdrag som er av variabel karakter og som ikke kan planlegges i like stor grad er det mulig å avtale disponibilordninger. En disponibilordning innebærer at de ansatte er tilgjengelige for arbeidsgiver i et gitt tidsrom, etterfulgt av en lengre friperiode. Andre arbeidstidsordninger kan avtales, men ordningen skal ikke innebære at den ansatte er tilgjengelig for arbeidsgiver i mer enn 203 dager per år. Ansatte som følger disponibilordninger vil fortløpende føre timer opp mot årstimeverket. Et fullt årstimeverk innebærer 132 offshoredager per år.

Disponibelordningene forutsetter at det skal være flere oppholdsperioder per påperiode for å få utnyttet de ansatte i forhold til årstimeverket. Reglene om 14 dagers oppholdsperiode og minst 1/3 avspasering før ny oppholdsperiode legger begrensninger for når og hvor mye arbeidsgiver kan benytte sine ansatte i en påperiode.

Disponibelordningene avtales lokalt på bedriften innenfor begrensningene i avtalen. Antallet dager en arbeidstaker skal stå disponibil for arbeidsgiver har vært gjenstand for stor debatt mellom tariffpartene siden opprettelsen av avtalen, og har blitt strammet inn over tid. Fra ingen særlig begrensning ved opprettelsen av avtalen i 1992 til ordninger på 6-3, 5-3, 6-4 til siste endring i 2014 med 5-4 som yttergrense for disponibilplan.

c. Arbeidstidsordningen i seismikkavtalen

Arbeidstidsordningene i seismikkavtalen følger samme ordning som er vanlig for arbeid til sjøs som innebærer en 1:1 ordning der oppholdsperioden er like lang som friperioden.

Det er opp til lokale partene å avtale hvilken ordning som skal gjelde, men den bør ikke være mer enn 5 uker. Normal arbeidstidsordning er 4 uker oppholdsperiode etterfulgt av 4 uker fri.

5 Økende bruk av flerbruksfartøyer til typiske petroleumsoperasjoner

Utvalget viser til et inntrykk av at det er en utvikling i næringen med økende bruk av flerbruksfartøyer til typiske petroleumsoperasjoner. Begrepet flerbruksfartøyer er ikke et entydig begrep, men benyttes gjerne om fartøy som veksler mellom å være utenfor og innenfor innretningsbegrepet i petroleumsloven.

Noen aktiviteter knyttet til brønnoperasjoner som tidligere er utført av borerigger, utføres i dag også med fartøy. Norsk olje og gass kan ikke se at dette har skapt de store regel- eller tariffdiskusjoner. Diskusjoner vi kjenner til har vært knyttet til konstruksjons- og rørleggingsfartøyer.⁸ Dette er fartøyer som ikke driver typiske petroleumsoperasjoner, og som i en del sammenhenger også noe upresist har blitt omtalt som flerbruksfartøyer.

Det følger av arbeidsmiljøloven at sjøfart ikke er omfattet av loven. Det er gitt en presisering av hvilke fartøy i petroleumsvirksomheten som skal regnes som sjøfart i rammebestemmelsens § 4 andre ledd bokstav a):

a) forsynings-, beredskaps- og ankerhåndteringstjeneste med fartøy, seismiske eller geologiske undersøkelser med fartøy og annen sammenlignbar aktivitet, som regnes som sjøfart,

I § 4 andre ledd bokstav b er unntak fra arbeidsmiljøloven videre gitt for:

b) fartøy som utfører konstruksjons-, rørleggings- eller vedlikeholdsaktiviteter i petroleumsvirksomheten, dersom ikke noe annet blir fastsatt særskilt av Arbeidsdepartementet ved forskrift eller enkeltvedtak.

Avgrensingen mot arbeidsmiljøloven må også ses i sammenheng med petroleumslovens parallelle avgrensing av innretningsbegrepet mot forsynings- og hjelpefartøy jf. petroleumsloven § 1-6 bokstav d. Forsynings- og hjelpefartøy omtales også som «offshore servicefartøyer»

Det at offshore servicefartøyer ikke er omfattet av arbeidsmiljøloven medfører ikke at fartøyenes virksomhet ikke er regulert, men at fartøyene er regulert etter det maritime regelverk.

Det er ingen forhold på sokkelen i dag som tilsier at det er grunn for endre den godt innarbeidede og vel fungerende grense for fartøy som følger maritimt regelverk. Dette er ofte spesialiserte fartøyer med oppdrag på mange lands sokler.

---

⁸ IndustriEnergi har ambisjoner om å gjøre oljeserviceavtalen gjeldene for rør og konstruksjonspersonell på fartøy selv om de ikke organiserer ansatte om bord. Dette har kommet til uttrykk i arbeidsrettens dommer ARD-2012-21 og ARD-2013-12.

6 Våre synspunkter på arbeidstidsutviklingen

Rammeforskriften legger til grunn at arbeidstiden 12 timer i døgnet og 36 timer i uken gjennomsnittsberegnet i løpet av høyst ett år gir en årlig arbeidstid på 1877 timer.

Til sammenligning er arbeidstiden for heltidsstilling offshore i våre tariffavtaler 12 timer i døgnet og 33,6 timer i uken over høyst ett år. Dette skulle tilsi et årsverk i tariffavtalene på 1752 timer i året og ikke som i dag en årlig arbeidstid på 1582 timer.

Hva er så årsaken til forskjellen?

Partene avtalte i sin tid at ferie skulle komme til fratrukk i årstimeverket ut fra uttalelsene fra myndigheten tidlig på 1980-tallet. Høyesterett la i Rt.1988 s 1096 til grunn at dette var uriktig rettsanvendelse i forhold til rammeforskriften, men da var allerede arbeidstiden lang på vei redusert i tariffavtalene. Dersom lovforståelsen hadde vært klarlagt tidlig på 1980 tallet er det sannsynlighet for at årstimeverket i tariffavtalene hadde vært annerledes i dag.

Arbeidstiden offshore kan ikke sammenlignes med arbeidsmiljølovens regulering av ukentlig arbeidstid for landbasert industri, selv om det er en del likhetstrekk. Arbeidstiden offshore inkluderer bla spisepauser. Et mindretall i Halden utvalget foreslo å arbeidsmiljølovens system for ukentlig arbeidstid, men dette ble ikke fulgt opp.

Det er behov for mer fleksibilitet og mer fleksible rotasjonsordninger. Det å få til en bred forståelse av at årstimeverket burde være 1752 timer vil kunne bidra til dette.

Med vennlig hilsen
Norsk olje og gass

Jan Hodneland
Direktør arbeidsliv

Vedlegg 1

Sokkelavtalene, oljeserviceavtalene og seismikkavtalen – virkeområde, avtalebakgrunn og oversikt over gjeldende bestemmelser om arbeidstid.

I. Sokkelavtalene

Innenfor sokkelområdet er det inngått likelydende avtale med følgende fagforeninger: Lederne, LO/IndustriEnergi og YS/SAFE. Avtalene gjelder for operatørselskap, forpleiningsselskaper og boreselskaper og er gjelder for ca 7600 organiserte arbeidstakere med følgende virkeområde:

Bestemmelsene får anvendelse for arbeidstakere som arbeider på faste installasjoner på norsk kontinentalsokkel og som avlønnes i henhold til overenskomstens lønnsdel.

Bestemmelsene får også anvendelse for operatørbedrifter som utfører olje- og gassproduksjon fra flyttbare produksjonsinnretninger.

Sokkelavtalene ble fastsatt av Rikslønnsnemnda ved kjennelse av 30. desember 1982 innenfor området for operatørbedrifter. Avtalen ble da inngått mellom OAF (Operatør Ansattes Forbund som senere ble til NOPEF og til slutt en del av IndustriEnergi) og NAF (senere NHO) /NOAF (Norske operatørselskapers arbeidsgiverforening, senere innlemmet i OLF og Norsk olje og gass).

Rikslønnsnemnda fastsatte i 1984 tariffavtalen hvor OFS (Operatørfagforeningenes samarbeidsutvalg) og NAF/NOAF var parter.

I 1980 ble den første sokkelavtalen som gjaldt i flere selskaper fastsatt mellom OFS og operatørselskapene ELF, Phillips og Mobil.

Tariffoppgjørene i 1980-årene var preget av mange konflikter og tariffavtalene ble stort sett fastsatt av Rikslønnsnemnda etter tvungen lønnsnemnd.

Det ble i 1987 gjennomført en større revisjon av tariffavtalene innenfor sokkelområdet og overenskomstene slik de fremstår i dag ble inngått. Revisjonen innebar at avtalene innen operatørbedrifter, borebedrifter og forpleiningsbedrifter ble samlet til en felles tariffavtale.

Sokkelavtalene har følgende bestemmelser om arbeidstidsordninger:

3.6 Arbeidstidsordninger

De sentrale parter ble i 2000 oppgjøret enige om at for sokkeloverenskomstene skal den avtalefestede ferien legges i arbeidssyklusens friperioder.

Når det lokalt etableres arbeidsplan 2 - 4, skal følgende forutsetninger være oppfylt:

- Partene lokalt skal enes om konkrete samarbeidstiltak for å bedre effektivitet, produktivitet og fleksibilitet med hensyn til bruk av personell, og skal aktivt medvirke til å unngå økning i bemanningen - så langt det er mulig.*
- Når det avtales arbeidsplan med et lavere årstimetall enn 1582 timer skal lønnen reduseres tilsvarende. Der det gjøres avtale om arbeidsplan 2-4 gir dette i snitt 122 timer til gode i året. Disse timer trekkes med 10,16 timer per måned, beregnet til 7,71 %. I tariffoppgjøret 2006 er det avtalt at lønnstrekket på 7,71 % ved arbeidsplan 2-4 bortfaller.*
- For ansatte hvor det permanent innføres lavere arbeidstid enn 1582 timer, skal sykepengegrunnlaget og pensjonsgivende inntekt reduseres tilsvarende.*
- Overgang til ny arbeidsplan, f.eks 2-4, skal ved innføringen ikke medføre ekstra kostnader for bedriften til kompensasjon for svingskift, overtid, ventetid og/eller tapt fritid.*

Arbeidsplaner 2-3-2-4 innebærer at den gjennomsnittlige årlige arbeidstid i år 2002 vil være 11 timer lenger enn tariffert arbeidstid. Fra 01.01.02 kompenseres det gjennomsnittlige antall timer iht. fastlagt arbeidsplan utover 1582 timer med en fast kompensasjon på 11 overtidstimer i det enkelte år.

Ved eventuelle fremtidige arbeidstidsreduksjoner skal det avtalte timetallet på 1460 timer på sokkelen opprettholdes inntil det avtalte timetallet tas igjen av arbeidstidsreduksjoner i industrien / samfunnet. Slike reduksjoner blir å kompensere verdimessig økonomisk dersom generelle arbeidstidsreduksjoner gjennomføres uten reduksjon i lønn.

II. Oljeserviceavtalene

Innenfor oljeserviceområdet har vi inngått avtale med LO/IndustriEnergi (avtale 357) og avtale med YS/SAFE (avtale 526). Oljeserviceavtalene gjelder for ca. 5700 organiserte ansatte på land og offshore. Avtalene er identiske og gjelder for:

ansatte i bedrifter som driver virksomhet på eller mot norsk kontinentalsokkel innen eller i tilknytning til undervannsaktiviteter; bore- og brønnaktiviteter, geologiske undersøkelser og tjenester, samt for annet arbeid innen eller i tilknytning til oljevirksomheten som partene måtte bli enige om. Dykkerpersonell omfattes bare av avtalens del I og VI.

Oljeserviceavtalene omfatter både arbeid på land og offshore - Del III i avtalen gjelder for

ansatte som helt eller delvis har sitt arbeid offshore, dog ikke for ansatte som er omfattet av avtalens Del IV.

Oljeserviceavtalen erstattet tre tidligere overenskomster mellom de samme parter - brønnserviceavtalen, dykkeravtalen og en bedriftsvis overenskomst for operatører av fjernstyrte undervannsfartøy (ROV). Avtalen ble inngått med virkning for

tariffperioden 1. april 1992 - 31. mars 1994. Ved inngåelsen omfattet avtalen i alt 20 navngitte bedrifter.

Arbeidstidsbestemmelsene og arbeidstidsordningene i Oljeserviceavtalenes del III er som følger:

- 3.2.8 *Årstimeverk*
Et årstimeverk er 1582 timer. Hvor det ikke arbeides på en fast skiftplan, skal årstimeverket avregnes på et fastsatt tidspunkt.
- 3.3.1 *Den alminnelige arbeidstid skal ikke overstige 12 timer i døgnet og 33,6 timer i uken i gjennomsnitt i løpet av en periode på høyst ett år.*
- 3.4 **ARBEIDSTIDSORDNINGER - DISPONIBELPLAN OG SKIFTPLAN**
- 3.4.1 *Partene er innforstått med bedriftens behov for å kunne tilpasse disponibelplaner/skiftplaner til det aktuelle dokumenterte behov for arbeidsutførelse for å kunne oppfylle bedriftens kontraktmessige forpliktelser. Arbeidstidsordningen på den enkelte bedrift skal kunne være skiftplaner, disponibelplaner eller begge deler. Planene skal ta hensyn til at den ansatte best mulig skal kunne forutsi sine friperioder.*
- 3.4.2 *Det er partenes forutsetning at disponibelplaner/skiftplaner skal settes opp slik at planene muliggjør at de ansatte skal kunne utføre et årsverk innenfor ordinære arbeidstimer.*
- 3.4.3 *I stedet for disponibelplan/skiftplan kan bedriften og den lokale fagforening inngå avtale om at inntil 10 % av arbeidstakergruppen skal kunne velge følgende alternativ:*
- Den ansatte vil kunne ta ut 10 uker fri inklusiv ferie. De resterende 42 uker er disponibelperioder. Avvikling av friperiodeordningen avtales mellom bedriften og den enkelte.*
- 3.4.4 *For modul-, rør-, kabel- og konstruksjonspersonell etter pkt. 3.13.1 gjelder at ved tjeneste på fartøy som ikke er underlagt Forskrift om arbeidervern og arbeidsmiljø i petroleumsvirksomheten, skal arbeidstidsordningene kunne være lik de som gjelder for det øvrige mannskapet om bord, jfr. dog pkt. 3.10.3. Arbeidstidens lengde skal dog ikke overstige det som gjelder etter Norges Rederiforbunds avtaler for offshore servicefartøyer.*
- Dersom bestemmelsene etter det foranstående medfører gjennomsnittlig lengre årlig arbeidstid enn fastsatt i denne avtale (herunder nedtrappingsplanen i pkt. 3.13.1), skal det gis et forholdsmessig tillegg i lønnen.*
- 3.5 **DISPONIBELPLAN**
- 3.5.1 *Disponibelplaner skal være basert på disponibelperioder på maksimalt 5 uker og med friperioder på minimum 4 uker og med plussdager iht. nedenstående formel.*
- Merknad: Partene er innforstått med at det kan anvendes friperioder kortere enn 4 uker så lenge antall disponibeldager er under 203 dager.*
- (Dager i friperiode pr. år * 10/100-12)*2*
- Ovennevnte ramme for disponibelplan har 203 disponibeldager i året. Ovennevnte bestemmelse er ikke til hinder for at de lokale parter kan bli enige om andre disponibelplaner hvor maks disponibeldager i året er inntil 203.*

Hvor de lokale partene før tariffrevisjonen 2014 er enige om disponibelplaner, 3-3/6-4 og 6-4, så kan disse ordningene videreføres inntil de lokale partene er enige om å tilpasse ordningen til ovennevnte bestemmelse, dog senest innen 1.7.2015.

I tre friperioder pr. år kan der ikke brukes plussdager. Disse periodene skal være fastsatt 3 måneder på forhånd. Det kan nyttes 3 plussdager i hver friperiode som forutsettes lagt i forlengelse av disponibelperioden.

Tariffpartene kan fatte vedtak om avvik i forhold til ovennevnte.

De lokale parter kan bli enige om disponibelplaner med mindre tilgjengelighet. Disponibelplaner med mindre tilgjengelighet kan ikke endres uten tariffpartenes godkjenning, jfr. protokoll av 15.6.95.

Ingen skal kunne jobbe mer enn 16 plussdager pr. år.

- 3.5.2 *Hvis enighet om endring/innføring ikke oppnås lokalt, skal tariffpartene etter krav fra en av partene lokalt, oppta forhandlinger for å sikre at disponibelplanen blir tilpasset 3.4.1 og 3.4.2.*
- 3.5.3 *Er de lokale partene enige om disponibelplan, skal denne sendes tariffpartene før den tas i bruk. Er tariffpartene enige om å godkjenne disponibelplanen utfra bestemmelsene i 3.4.1, 3.4.2 og 3.5.1, vil den kunne anvendes.*
- 3.5.4 *Personell som blir kalt ut til arbeid offshore, vil bli forhåndsvarslet i så god tid som er praktisk mulig.*
- 3.5.5 *Nyansatte som inngår i bedriftsinternt opplæringsprogram skal kunne unntas fra kravet om disponibelplan første 12 måneder fra tiltredelsestidspunktet.*

3.6 SKIFTPLAN

- 3.6.1 *Før det opprettes disponibelplan skal partene lokalt drøfte om det lar seg gjøre å sette opp en skiftplan basert på 14-28. En skiftplan som er basert på 14-28 medfører en arbeidstidsreduksjon på 7,71 %. Det skal settes opp protokoll fra slike drøftelser.*

Partene er innforstått med at et årsverk iht. 3.2.8 er 1.582 timer. Det forutsettes at den timedifferansen dette medfører skal trekkes i lønn eller innarbeides, hvordan dette skal gjøres avtales lokalt.

- 3.6.2 *Ingen skal normalt returnere fra installasjonen med et senere helikopter enn det de kom ut med. I unntakstilfeller er imidlertid partene innforstått med at så kan skje. Slik ventetid anses ikke som arbeidstid. Arbeid i ventetiden godtgjøres som for overtid bestemt.*
- 3.10.3 *For modul-, rør-, kabel- og konstruksjonspersonell etter pkt. 3.13.1 gjelder at ved tjeneste på fartøy som ikke er underlagt Forskrift om arbeidsvern og arbeidsmiljø i petroleumsvirksomheten, skal normal oppholdsperiode være lik den som gjelder for det øvrige mannskapet om bord. Den skal dog ikke overstige det som gjelder etter Norges Rederiforbunds avtaler for offshore servicefartøyer og ikke ut over fire uker. Det skal så langt som mulig søkes å legge til rette for at oppholdsperioden ikke overstiger tre uker.*

III. Seismikkavtalen

Avtalen er inngått mellom NHO/Norsk olje og gass og YS/Parat og gjelder for ansatte som arbeider ombord på seismikkfartøy. Avtalen som ble opprettet i 2011 omfatter ca 100 arbeidstakere og gjelder for:

alle seismiske ansatte i bedriften som er medlem i Parat og som utfører arbeid på bedriftens eide/innleide skip

Arbeidstidsbestemmelsene og arbeidstidsordningene i seismikkavtalen:

§ 4 ARBEIDSTID

Den alminnelige arbeidstid på seismiske skip reguleres etter Skipssikkerhetsloven med forskrifter. Hviletiden skal være minst 10 timer i løpet av en hvilken som helst periode på 24 timer, og 77 timer i løpet av hvilken som helst periode på 168 timer, jf. Skipssikkerhetsloven §§ 23 og 24.

Eventuelle dispensasjoner ut over ovennevnte kan avtales mellom partene i denne overenskomst.

Avtalen er basert på at arbeidsperioder og avspaseringsperioder skal være like lange (1:1-system).

Arbeidsperioden om bord bør normalt ikke være lenger enn 5 uker. Daglig arbeidstid skal være 12 timer pr dag, herunder også på dager ved mannskapsbytte. Det skal tilstrebes at arbeidstiden veksler mellom dag og natt for hver ombordperiode.

Mannskapsskifte skal normalt skje på faste dager i uken, +/- to dager som det ikke ytes overtidskompensasjon for, men dagene inngår i dagregnskapet.

Det seismiske mannskap har normalt rett til å forlate fartøyet i fritiden når fartøyet ligger til havn, jf. Sjømannslovens § 44. Dog er alle forpliktet til å holde bedriftens representant informert om hvor de befinner seg slik at de kan bli kalt til tjeneste i tilfelle avgang eller lignende.

##